

LATVIJAS DABAS FONDS

DARBĪBAS PĀRSKATS
2021 - 2022

ANDREJS BRIEDIS, LATVIJAS DABAS FONDA PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJS

“NORMĀLI”

Skolas gados, kad vecāki man jautāja: “kā gāja skolā?”, bieži vien atbildēju: “normāli”. Toreiz tas varēja nozīmēt visu un neko. Viens no vārda “normāli” skaidrojumiem ir “tāds, kas atbilst kam vispārpieņemtam, regulāram, izdevīgam”. Pārdomas par to, kas ir un kas nav “normāli”, skaudri iederas, domājot par 2021. un 2022. gadā notikušo. Šie gadi daļai Latvijas iedzīvotāju pagāja, mēģinot saprast, kas tad ir “normāli”, un retais vairs cerēja, ka dzīvosim tikpat “normāli” kā pirms 2020. gada.

Latvijas Dabas fondam 2021. gads iezīmēsies ar to, ka pirmo reizi iesniedzām sūdzību Eiropas Komisijā par Putnu direktīvas prasību pārkāpumu Latvijā. Jo mēs neuzskatām, ka aizsargājamo putnu ligzdu iznīcināšana ir “normāla”. Pat tad, ja tā atbilst vārda “normāls” skaidrojumam vārdnīcā – vispārpieņemti (Latvijā nav sistēmas, kas izvērtētu dabas vērtības konkrētajā nogabalā pirms mežizstrādes darbu sākšanas), regulāri (katru gadu apmēram 10% no jaunatklātajām un neaizsargātajām mazā ērgļa ligzdām ir ietekmējusi saimnieciskā darbība, daudzos gadījumos iznīcinot dzīvotnes) un izdevīgi (tiem, kuri nopelna no meža ciršanas) – tas tomēr ir un paliek likuma pārkāpums.

Ar Zaļā kursa īstenošanu Latvijā 2021. gadā arī veicās “normāli”, jeb – tāpat kā iepriekš.

Te kā piemēru var minēt Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna sagatavošanu un apstiprināšanu. Diemžēl Zemkopības ministrijas sagatavotais Stratēģiskā plāna projekts galvenokārt paredz turpināt līdzšinējo attīstības virzienu – neilgtspējīgu lauku industrializāciju un dabas iznīcināšanu, dabas daudzveidības saglabāšanai un atjaunošanai atvēlot vien pašu minimumu. Un tas viss par spīti faktam, ka no 2017. līdz 2021. gadam iznīcināti 7% (4201 ha) Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo zālāju biotopu. Tiesa, Eiropas Komisijas apstiprinātajā plānā, salīdzinot ar tā pirmo versiju, ir zināmi uzlabojumi – atrodami solījumi, ka iztrūkstošais finansējums dabas daudzveidības saglabāšanai tiks meklēts valsts budžetā – te nu atliek cerēt, ka valdība šos solījumus pildīs.

Taču visskaudrākās pārdomas par to, kas ir un kas nav “normāli”, man ir bijušas pēc 2022.

gada 24. februāra, dienas, kad Krievijas armija, šajā reizē neslēpjoties aiz “zaļajiem cilvēčiem”, iebruka Ukrainā. Nebija ilgi jāgaida, kad karu savās interesēs izmantoja gan industriālās lauksaimniecības lobiji, panākot “īslaicīgus” vides prasību atvieglojumus (virkne atvieglojumu būs spēkā arī šogad – 2023. gadā), gan Latvijas meža industrija, kas enerģētisko krīzi izmantoja kā galveno argumentu, lai beidzot panāktu grozījumus koku ciršanas noteikumos, atļaujot jaunāku koku ciršanu.

Šis ievads nav no priecīgākajiem, taču dabas daudzveidības pasliktināšanās Latvijā ir kļuvusi par “normālu” parādību un nebūtu “normāli” izlikties, ka tas tā nav... Tomēr cerību vieš tas, ka daļa cilvēku un it īpaši jaunā paaudze, saprot, ka tas nav “normāli” un ka ir nepieciešama izlēmīga rīcība, lai, glābjot dabu, izglābtu sevi pašu. Iespējams, ka kāds cerību stariņš ir manāms arī saistībā ar pagājušā gada Saeimas vēlēšanām – vides tēmas arvien biežāk parādās partiju programmās un tas būtu tikai “normāli”, ja reiz solījumiem sekotu arī darbi. **Un man ir paties prieks un lepnums, ka Latvijas Dabas fonds var lepoties ne tikai ar vārdiem, bet arī ar darbiem!** Ar daļu no nozīmīgākajiem pēdējo divu gadu darbiem Jums ir iespēja iepazīties šajā pārskatā.

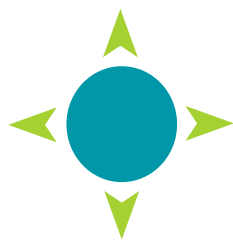

LATVIJAS DABAS FONDA PAVEIKTAIS 2021. UN 2022. GADĀ

APKOPOJUMS

2021. un 2022. gadā Latvijas Dabas fonds kopā īstenoja 31 projektu.

Projekti saņēma finansiālu atbalstu no Latvijas Vides aizsardzības fonda (LVAF), EK LIFE un DEAR programmām, Sabiedrības integrācijas fonda (SIF), Aktīvo iedzīvotāju fonda (AIF), Ziemeļvalstu Ministru padomes, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras un ziedotājiem.

LDF darbības stratēģijā ir definēti 4 galvenie darbības virzieni:

- dabas aizsardzības politika,
- sabiedrība un dabas izglītība,
- bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas,
- aizsargājamas sugas un biotopi un īpaši aizsargājamas dabas teritorijas.

Dabas aizsardzības politikas ietvaros īstenojam pilsoniskās līdzdalības aktivitātes likumdošanas jomā, kam ir būtiska ilgtermiņa ietekme uz dabas aizsardzību. Ļoti nozīmīgs ir bijis Sabiedrības integrācijas fonda atbalsts vairāku gadu garumā projektu kapacitātes stiprināšanā un līdzdalības veicināšanā. Īpaši jāizceļ AIF atbalstītā iniciatīva “Zaļais barometrs”, kurā sadarbībā ar vairākām vides NVO esam vērsuši sabiedrības uzmanību uz partiju solījumu un darbu sakrītību dabas aizsardzības jomā. Sākām īstenot arī LIFE programmas atbalstīto projektu “Latvijas pilsoniskās sabiedrības stiprināšana ES Zaļā kursa un Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas ieviešanai”.

Darbības virzienā **“Sabiedrība un dabas izglītība”** turpinām īstenot EK DEAR programmas finansētu projektu “Game On: Neļausim klimata pārmaiņām uzvarēt!” un īstenojam projektu “Brīvprātīgie dabas atjaunošanai, sadarbība starp Latviju un Portugāli”.

Kopā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību turpinām uzturēt un attīstīt plašai sabiedrībai pieejamu dabas novērojumu portālu Dabasdati.lv. Jau desmito sezonu nodrošinām tiešraides no aizsargājamo putnu ligzdām, kas piesaistīja apmēram 5 miljonus skatījumu visā pasaulē.

Jomā **“Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas”** īstenojam EK LIFE programmas atbalstītos un LVAFA līdzfinansētos projektus “GrassLIFE: Zālāju atjaunošana un to dažādas izmantošanas veicināšana”, “CRAFT LIFE: Klimata atbildīga lauksaimniecība Latvijā”, „Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai” (Goodwater LIFE) un “urbanLIFEcircles: Adaptīva sabiedrībā balstīta bioloģiskās daudzveidības pārvaldība pilsētu teritorijās, lai uzlabotu ekosistēmu savienojamību un veselību”.

Jomā **“Aizsargājamās sugas, biotopi un ĪADT”** pabeidzām darbu projektā “LIFE AQPOM: Mazā ērgļa aizsardzības nodrošināšana Latvijā” un uzsākām īstenot divus jaunus projektus – LIFE MarshMeadows un LIFE Woodmeadows. Turpinājām apsaimniekot pļavas liegumā “Lielupes palienes pļavas”, Gaujas Nacionālajā parkā, Rīgā un Jūrmalā, un atjaunojam parkveida pļavas Ziemeļgaujā, tāpat sākām projektu “Pļavu biotopu atjaunošana Vakarbuļļos”. Rīgā ierīkojam 20 pilsētas pļavas un izveidojam “Pilsētas pļavu” teritoriju interaktīvo karti.

MŪSU PROJEKTI

2021. – 2022. GADS.

LIFE AQPOM

MAZĀ ĒRĢĻA AIZSARDZĪBAS
NODROŠINĀŠANA LATVIJĀ

Īsteno: Latvijas Dabas fonds sadarbībā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību, SIA Tīravoti, Ruckas mākslas fondu

Norises laiks: 2016.-2021.

Projekta budžets: 2 229 719 EUR

Projekta finansētāji: ES LIFE programma un Valsts reģionālās attīstības aģentūra, projekta partneri

PROJEKTA MĒRĶIS

Latvijā ligzdo aptuveni trešā daļa no mazā ērgļa ES populācijas un aptuveni 20% no globālās populācijas. Latvijā šo sugu apdraud intensīvā mežsaimnieciskā darbība (apdraud ligzdošanas vietas), kā arī lauksaimniecības intensificēšanās (apdraud barošanās vietas). Projekts paredz uzlabot mazā ērgļa aizsardzības stāvokli Latvijā – vienā no nozīmīgākajām šīs sugas ligzdošanas vietām Eiropā un visā ligzdošanas areālā.

2021. GADĀ PAVEIKTAIS

Projekta noslēguma gadā darbības notika vairākos virzienos: ligzdošanas vietu aizsardzība un barošanās vietu atjaunošana un apsaimniekošana, kā arī sabiedrības izglītošana.

- Projektā atjaunots sugas aizsardzības pasākumu plāns, kas ir oficiāli apstiprināts un stājies spēkā. Ligzdošanas vietu aizsardzības nolūkā veikta jaunu (līdz šim neaizsargātu) ligzdu meklēšana, atrastas 543 mazo ērgļu ligzdas, kā arī vēl 1869 t.s. "lielās ligzdas" ar neskaidru piederību, vai arī ar zināmu piederību citām sugām (galvenokārt peļu klijānam, mazākā skaitā

vistu vanagam, melnajam stārķim, ķīķim un jūras ērglim). Atrasto ligzdu aizsardzībai sagatavoti un atbildīgajās iestādēs iesniegti 548 mikroliegumu pieteikumi, no tiem apstiprināti 490 pieteikumi ar kopējo platību 3420,16 ha un kopējo buferzonu platību 21 564,88 ha, daļai izskatīšanas process vēl turpinās. Daļa no atrastajām ligzdām tika novērtētas kā nestabilas, tādēļ 50 gadījumos veikta ligzdu nostiprināšana vai mākslīgo ligzdu būvēšana.

- Mazo ērgļu barošanās vietu apsaimniekošana veikta divās Natura 2000 teritorijās – dabas parkā “Kuja” un dabas liegumā “Lubāna mitrājs”. DP “Kuja” atjaunoti ES nozīmes zālāju biotopi 30 ha platībā, savukārt DL “Lubāna mitrājs” esošajā Grīvu salā izveidotas ganības 260 ha platībā, kā arī atjaunoti ES nozīmes zālāju biotopi 57 ha platībā. Palienu pļavu atjaunošanas nolūkā Grīvu salā veikta arī hidroloģiskā režīma atjaunošana, aizberot meliorācijas grāvjus 30 km garumā, kā arī izveidojot 10 mitrzemes (dīķus), kas piemēroti abinieku nārstam un bridējputniem kā barošanās vieta.
- Mazo ērgļu barošanās vietu apsaimniekošana veikta divās Natura 2000 teritorijās – dabas parkā “Kuja” un dabas liegumā “Lubāna mitrājs”. DP “Kuja” atjaunoti ES nozīmes zālāju biotopi 30 ha platībā, savukārt DL “Lubāna mitrājs” esošajā Grīvu salā izveidotas ganības 260 ha platībā, kā arī atjaunoti ES nozīmes zālāju biotopi 57 ha platībā. Palienu pļavu atjaunošanas nolūkā Grīvu salā veikta arī hidroloģiskā režīma atjaunošana, aizberot meliorācijas grāvjus 30 km garumā, kā arī izveidojot 10 mitrzemes (dīķus), kas piemēroti abinieku nārstam un bridējputniem kā barošanās vieta.
- Organizēti semināri meža nozares darbiniekiem un lauksaimniekiem, tāpat mazais ērglis atspoguļots plašsaziņas līdzekļos (projekts pieminēts 240 publikācijās) un projekta mājas lapā.

- Projekta laikā tapusi dabas dokumentālā filma “Mazie ērgļi Latvijā”, kas tika rādīta arī Latvijas televīzijā. Tāpat izveidotas piecas filmiņas “Mazā ērgļa stāsti”, kas rādītas sociālajos tīklos. Kopējā visu filmu sasniegtā auditorija ir 73 000 skatītāju. Četras sezonas pie divām mazo ērgļu ligzdām uzturētas interneta tiešraižu kameru sistēmas, kuru kopējais skatījumu skaits YouTube bija 1 165 991.
- Projekts vērta uzmanību uz vairākām nozīmīgām problēmām, kas saistītas ar dabas aizsardzību mežos. Tika aktualizēta nepieciešamība mainīt pastāvošo kompensāciju sistēmu privātajiem meža īpašniekiem, šī darba rezultātā VARAM izveidoja īpašu darba grupu, kas piedāvāja alternatīvus kompensāciju modeļus (kurus atliek ieviest praksē). Ligzdu meklēšana un to tālākais monitorings izgaismoja problēmas ar īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanas vietu saglabāšanu mežos, jo aptuveni 10% no katru gadu atrastajām (neaizsargātajām) ligzdām bija saimnieciskās darbības ietekmētas – pie tām konstatētas traucējošas darbības vai pazīmes, ka tiek plānota mežsaimnieciskā darbība, nerēķinoties ar mazā ērgļa klātbūtni. LDF kopā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību par šiem gadījumiem informēja atbildīgās iestādes, tomēr rīcība nesevoja, tādēļ 2021. gada maijā LDF sagatavoja un iesniedza sūdzību Eiropas Komisijai.

GrassLIFE

ZĀLĀJU ATJAUNOŠANA UN
TO DAŽĀDAS IZMANTOŠANAS
VEICINĀŠANA

Īsteno: Latvijas Dabas fonds sadarbībā ar Latvijas Universitāti, Vides risinājumu institūtu un 11 saimniecībām Latvijā.

Norises laiks: 2017.-2023.

Projekta budžets: 4 300 000 EUR

Finansētāji: ES LIFE programma, Latvijas Reģionālās attīstības aģentūra, projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

GrassLIFE mērķis ir uzlabot ES prioritāro zālāju aizsardzības statusu Latvijā (6120*, 6210*, 6230*, 6270* and 6530*) un padarīt efektīvāku to apsaimniekošanu. Visas zālāju atjaunošanas darbības tiks īstenotas 14 Natura2000 tīkla teritorijās. Lai to paveiktu, noteikti šādi uzdevumi:

- Atjaunot biotopus un uzlabot to aizsardzības statusu 1320,5 hektāros ES nozīmes prioritāro zālāju, izmantojot pārbaudītas metodes, kā arī testējot inovatīvas atjaunošanas metodes pilotteritorijās.
- Izveidot ilgtermiņa un ilgtspējīgu apsaimniekošanas, galvenokārt noganīšanas sistēmu atjaunoto zālāju teritorijās, sadarbībā ar zemnieku saimniecībām.
- Sagatavot rekomendācijas zālāju aizsardzības statusa uzlabošanai un zālāju konektivitātei Latvijā.
- Veicināt izpratni par ilgtspējīgas zālāju apsaimniekošanas ekonomiskajiem aspektiem.
- Uzlabot sabiedrības zināšanas un informētību par prioritāro zālāju saglabāšanu Latvijā un Eiropas Savienībā.

2021. GADĀ PAVEIKTAIS

- 2021. gadā turpinājām ES nozīmes aizsargājamo zālāju biotopu atjaunošanu projekta saimniecībās un mobilās ganiņas vietās. **11 projekta saimniecībās** pabeigta zālāju **atjaunošana 606 hektāru platībā**, veicot zālāju atjaunošanu un investējot ganiņu infrastruktūras izveidē.
- Testētas inovatīvas dabisko pļavu atjaunošanas metodes – augu sēkļu piesēšana sugu sastāva uzlabošanai, mazā zvauguļa piesēšana ekspansīvo augu nomākšanai. Tā kā šīs metodes līdz šim Latvijas dabas aizsardzības praksē nav izmantotas, LU zinātnieki dokumentē šo procesu un cieši seko pasākumu sekmēm.
- Projekta demonstrējumu saimniecībā “Bekas” turpinājās gan zālāju atjaunošanas darbi, gan apmeklētāju izglītošana. Biotopu atjaunošana notikusi 57 hektāru apjomā, 121 hektārs zālāju biotopu tika sagatavoti ganiņai. Demonstrējumu saimniecībā projekta laikā **notikuši jau 118 pasākumi**.
- Investīcijas ganiņu infrastruktūras izveidē projekta partneru saimniecības nodrošinās atjaunoto zālāju apsaimniekošanu arī pēc projekta. Līdz 2021. gada beigām esam uzstādījuši 18 km aploku, uzsākta noganišana 246 hektāros atjaunoto zālāju.

- Mobilie ganāmpulki 2021. gadā apmeklēja **17 ganības**, palīdzot zemes īpašniekiem noganīt grūti apsaimniekojamus zālājus **169 hektāru platībā**. GrassLIFE ietvaros katrā no ganībām tika uzstādīts elektriskais gans, nodrošināta lopu pieskatīšana, dzirdināšana un nogādāšana ganībās. GrassLIFE ganāmpulkā 2021. gada beigās “strādāja” **153 Galovejas šķirnes liellopi**.
- 2021. gadā turpinājās augšņu un biotopu izpēte projekta atjaunošanas vietās. Monitorings turpināsies arī 2022. gadā, LU vadībā fiksējot sugu un biotopu stāvokli pēc zālāju atjaunošanas. Šajā darbā 2021. gadā iesaistījās arī pieci ārzemju studenti.
- 2021. gadā tika paveikta lielākā daļa datu analīzes GrassLIFE zālāju konektivitātes modeļa izstrādei, ar kura palīdzību iespējams novērtēt zālāju nozīmību atjaunošanai un apsaimniekošanai plašākā ekoloģiskā kontekstā.
- 2021. gadā uzsākām darbu pie projekta sociāli-ekonomiskās ietekmes novērtējuma. 2021. gadā tika pabeigti pirmie divi pētījumi, kas ļaus mums labāk izprast zālāju nozīmi pļavas produktu nodrošināšanā – par bioloģiski aktīvajiem komponentiem spradzenē *Fragaria viridis* un pētījums par ārstniecības augiem.
- Latvijas Universitātes, Vides risinājumu institūta un Latvijas Dabas fonda eksperti 2021. gadā stāstījuši par projektu **7 starptautiskos pasākumos**. Nozīmīgākie no tiem – Ekoloģiskās Atjaunošanas biedrības 9. vispasaules konference un LIFE Platformas sanāksme par dzīvotņu konektivitāti. Visi pasākumi 2021. gadā tika apmeklēti tiešsaistes formātā.
- GrassLIFE kampaņa “Daba neko nav atcēlusi” saņēma pirmās pakāpes apbalvojumu radošās izcilības festivālā Adwards 2021.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- Veikti pēdējie Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopu atjaunošanas darbi – cirsti krūmi, frēzēti celmi, apļautas atvases, likti aploki. Katrai saimniecībai veikta pielāgota, atjaunojoša pļaušana un ganīšana. Vāktas un sētas dabiskajiem zālājiem raksturīgās augu sēklas. Kopumā pabeigti **zālāju atjaunošanas darbi 725 ha platībā**.
- Sekojot līdzī atjaunošanas darbu sekmēm, aprakstītas projekta laikā zālāju atjaunošanā izmantotās metodes, veikta atkārtota atjaunoto zālāju izpēte. Konstatētās izmaiņas tika aprakstītas monitoringa ziņojumos, lai gūtī secinājumi būtu pieejami plašākam pētnieku un interesentu lokam, un iegūtā pieredze būtu izmantojama citu zālāju atjaunošanā.
- Mobilie ganāmpulki 2022. gadā turpināja iesākto darbu, noganot 160 ha dabisko zālāju biotopus 16 dažādās vietās Latvijā.
- 2022. gadā turpinājās aktīva komunikācija par dabisko pļavu vērtībām. Norisinājās akcija **“Uzdāvēni dabiskās pļavas kvadrātmetru!”**, kuras ietvaros aktualizējām dabisko pļavu situāciju Latvijā, aicinot sabiedrību ziedot dabisko pļavu atjaunošanai un izvēlēties ilgtspējīgas dāvanas.
- Tika atvērta Ziemeļu dabas medicīnas muzejs (ekspozīciju saturu veidoja Vides risinājumu institūta pētnieki sadarbībā ar Latvijas Dabas fondu), kurā ikviens interesents var iepazīt ārstniecības augus.

www.grasslife.lv

LIFE GOODWATER IP

LATVIJAS UPJU BASEINU
APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNU
IEVIEŠANA LABA VIRSZEMES
ŪDENS STĀVOKĻA SASNIEGŠANAI

Īsteno: Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVĢMC) sadarbībā ar 18 partneriem - valsts iestādēm, zinātniskajām institūcijām, vietējā/reģionālā līmeņa organizācijām, uzņēmumiem un nevalstiskajām organizācijām, tajā skaitā Latvijas Dabas fondu.

Norises laiks: 2020.-2027.

Projekta budžets: 14 500 000 EUR

Projekta finansētāji: ES LIFE programma, Valsts reģionālās attīstības aģentūra, projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

Uzlabot riska ūdensobjektu stāvokli Latvijā, īstenojot pasākumus, kas noteikti Daugavas, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apsaimniekošanas plānos.

Projekta tiešie mērķi:

- Samazināt sadzīves notekūdeņu radīto piesārņojumu un barības vielu slodzi, ko rada notekūdeņu novadīšana un uzkrāšanās riska ūdensobjektos.
- Samazināt barības vielu un citu piesārņojošo vielu noplūdes no lauksaimniecības un mežsaimniecības zemēm.
- Mazināt hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz riska ūdensobjektiem, ieskaitot pārveidojumus, ko rada meliorācijas sistēmu atjaunošana un rekonstrukcija.
- Uzlabot upju baseinu apsaimniekošanas plānošanu un plānu ieviešanas mehānismus.
- Informēt ieinteresētās puses un veicināt to iesaistīšanos upju baseinu apsaimniekošanas plānu īstenošanā.
- Sniegt atbalstu kompetentajām iestādēm tiesību aktu pilnveidošanā.

2021. GADĀ PAVEIKTAIS

- Balstoties Lubāna ezera piemērā, sagatavots Eiropas Savienības un Latvijas tiesību aktu prasību un to ieviešanas izvērtējumus, kas izmantots, lai uzsāktu sagatavot ieteikumus tiesiskā regulējuma pilnveidošanai un pilnvērtīgākai iestrādei upju baseinu apsaimniekošanas plānos.
- Sadarbībā ar Baltijas Vides forumu, Latvijas Lauku konsultāciju centru u.c. partneriem sagatavots izglītības materiāls par dabai nozīmīgām platībām lauksaimniecības zemēs.
- Sadarbībā ar partneriem izvērtēti pirmajā mazo grantu konkursā iesniegtie pieteikumi virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai.
- Sadarbībā ar BIOR plānoti pasākumi hidroloģisko un hidromorfoloģisko pārveidojumu ietekmes mazināšanai projekta demonstrācijas objektos (upēs – Agē, Mergupē, Aucē un Zaņā).
- Notikušas divas ainavu tūres par ūdeņu tematiku (pie Imulas un Līgatnes upes; kopā 59 dalībnieki), veikti sagatavošanās darbi nākamajām ainavu tūrēm un ceļojošās izstādes izveidei par Lubāna ezeru.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- Sagatavotas rekomendācijas Lubāna ezera aizsardzības un apsaimniekošanas pilnveidošanai, kas iesniegtas SIA “Enviroprojekts” dabas aizsardzības plāna izstrādāšanai dabas liegumam “Lubāna mitrājs”.
- Turpināta ieteikumu sagatavošana tiesiskā regulējuma pilnveidošanai un pilnvērtīgākai iestrādei upju baseinu apsaimniekošanas plānos.
- Veikts polderu un to iespējamo apsaimniekošanas scenāriju sociālekonomisko ietekmju novērtējums.
- Sadarbībā ar partneriem izvērtēti mazo grantu konkursā iesniegtie pieteikumi virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai.
- Sadarbībā ar BIOR turpināta pasākumu plānošana hidroloģisko un hidromorfoloģisko pārveidojumu ietekmes mazināšanai projekta demonstrācijas objektos (upēs – Agē, Mergupē, Aucē un Zaņā).
- Noorganizētas sešas ainavu tūres par ūdeņu tematiku (Dvietes palienē, 3 Juglas apkārtnē un 2 pie Mārupītes), kurās piedalījās vidēji 53 dalībnieki katrā.
- Sagatavota ceļojošā izstāde par Lubāna ezeru.

LIFE CRAFT

KLIMATA ATBILDĪGA
LAUKSAIMNIECĪBA LATVIJĀ

CRAFT
LIFE

KLIMATA ATBILDĪGA LAUKSAIMNIECĪBA LATVIJĀ

Īsteno: Latvijas Dabas fonds sadarbībā ar Vides risinājumu institūtu, Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centru un Čehijas Zinātnes un sabiedrības centrs (*Czech Centre for Science and Society*).

Norises laiks: 2018.-2023.

Projekta budžets: 1 987 764 EUR

Projekta finansētāji: ES LIFE programma, Latvijas Reģionālās attīstības aģentūra un projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

Projekta **“Klimata atbildīga lauksaimniecība Latvijā”** (LIFE CRAFT) mērķis ir veidot ekonomiski pamatotu praktiskās pieredzes kopumu klimata pārmaiņu mazinošas lauksaimniecības prakses īstenošanai Latvijā. Projekta ietvaros praktiski tiek pārbaudītas un demonstrētas trīs dažādas, Latvijā līdz šim vēl maz izmantotas augsnes apstrādes metodes – tiešā sēja, bioogles iestrāde augsnē un kontrolētā drenāža, kuras ļauj samazināt CO2 un citas SEG emisijas, tajā pašā laikā saglabājot lauksaimnieku ekonomisko ilgtspēju.

2021. GADĀ PAVEIKTAIS

- Smiltenes novadā 37,7 hektāru platībā ir uzbūvēta kontrolētās drenāžas sistēma. Tā ir otrā sistēma, kas izveidota projekta ietvaros.
- Ir izstrādāta metodoloģija SEG emisiju novērtēšanai, izmantojot attālās izpētes datus. Metodoloģiju prezentēja starptautiskā seminārā “SEG emisiju novērtēšana lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un citos zemes izmantojuma veidos”, kurā piedalījās pārstāvji gan no zinātnes nozares, gan EK klimata ģenerāldirektorāta pārstāvis.

- Tapa zinātnes un mākslas izstāde “Lauka pētījumi”, kas tiecās rast atbildes uz jautājumu, kā dzīvot līdzsvarā starp dabu, cilvēka vēlmēm un vajadzībām. Izstādē piedalījās Latvijas un citu valstu mākslinieki no Zviedrijas, Dānijas, Igaunijas, Lietuvas. Laikā no 1. jūlijam līdz 29. augustam, izstādi apmeklēja 1700 cilvēki un izstāde guva atzinību kritiķu vidū.
- Trīs saimniecībās tiek audzēta lauksaimniecības produkcija augsnēs ar dažādu bioogles iestrādes koncentrāciju un analizēta ievāktā raža, kā arī augsnes bioķīmiskie parametri.
- Tiek gatavota rokasgrāmata par labāko lauksaimniecības praksi klimata pārmaiņu mazināšanai.

//

Vienošā izstādes ideja ir līdzsvara meklējumi cilvēka un dabas mijiedarbībā. Tiek pētītas attiecības starp mākslinieku, zinātnieku, dabu un sabiedrību. Katrs darbs ir process – atspoguļots tiek ne tikai sasniegtais rezultāts, bet arī “lauka pētījums”, dienasgrāmatas, darba piezīmes, iepazīšanās ar zinātniekiem un to pētniecisko darbību, kā arī nepastarpināta pieredze, esot saskarē ar dabu. Ekoloģijas ideju paušana nav izstādes pašmērķis un būtība, tā izriet no būšanas kopā ar pētāmo objektu.

//

Vides risinājumu institūta vadošā pētniece Dr. Ieva Mežaka, recenzija “Rāmīšu mozaika” literatūras žurnālā “Punctum” 20.07.2021.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- Ar tiešās sējas metodi apsēti 136 hektāri lauksaimniecības zemes.
- Smiltenes un Ogres apkārtnes parauglaukumos darbojas kontrolētās drenāžas sistēmas un tiek ievākti dati par to efektivitāti.
- Trīs saimniecībās tiek audzēta lauksaimniecības produkcija augsnēs ar dažādu bioogles iestrādes koncentrāciju un analizēta ievāktā raža, kā arī augsnes bioķīmiskie parametri.
- Turpinās darbs pie rokasgrāmatas par labāko lauksaimniecības praksi klimata pārmaiņu mazināšanai.

www.craftlife.lv

LIFE MarshMeadows

INTEGRĒTA MITRZEMJU
ATJAUNOŠANA LATVIJĀ UN LIETUVĀ

Īsteno: Latvijas Dabas fonds, SIA “Tīravoti” (LV), SIA “Sita Nature park” (LV), SIA “MMP. Vest” (LV), SIA “Friedrich Haase” (LV), Baltic Environmental Forum Lithuania (LT) un Viešoju ģstaiga Pievų paukščiai (LT).

Norises laiks: 2021.-2027.

Projekta budžets: 4 295 806 EUR

Projekta finansētāji: ES LIFE programma, Valsts reģionālās attīstības aģentūra, Lietuvas Republikas Vides aizsardzības ministrija, projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

Atjaunot ekosistēmas funkcijas trīs Natura 2000 teritorijās Latvijā un Lietuvā:

- Lubāna mitrājā (LV)
- Sitas un Pededzes palienē (LV)
- Baltosios Vokēs šlapžemēs (Baltoji Voke Wetland Complex) (LT)

Projekta ietvaros ir paredzēts atjaunot ES nozīmes biotopus (palieņu zālājus, kaļķainus zāļu purvus, pārejas purvus un slīkšņas, minerālvielām bagātus avotus un avoksnājus, sugām bagātas ganības un ganītas pļavas) kopumā 1080 ha platībā un izveidot to uzturēšanai ilgtermiņa ganību sistēmu.

Ne mazāk svarīgs projekta uzdevums ir demonstrēt pilnībā funkcionējošu dabisko ekosistēmu nozīmi uzņēmējdarbībā un attīstīt projekta teritorijas kā dabas tūrisma galamērķus, kā arī dažādot Natura 2000 teritoriju izmantošanu. Projekts sāka darbību 2021. gada oktobrī.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- Izstrādātas monitoringa programmas, kas ļaus sekot līdzi projektā paredzēto darbu ietekmei uz hidroloģisko režīmu, putnu populāciju un biotopu stāvokli. 2022. gads bija pirmā lauka sezona, kurā iegūti bāzes dati un līdz gada beigām ir sagatavoti 3 ziņojumi par pirmā gada rezultātiem.
- Projekta vajadzībām ir sagatavota komunikācijas stratēģija, kas ļaus turpmākos gadu efektīvi komunicēt ar sabiedrību par projekta aktivitātēm un sasniegumiem.
- Uzsākts darbs pie tehniskā projekta sagatavošanas, kas ļautu atjaunot hidroloģisko režīmu Grīvu salā.
- Projekta partneri ir iegādājušies lopus, ir ierīkotas ganības projekta teritorijās (uzstādīti gan pastāvīgie žogi, gan pārvietojamie). Uzsākta zālāju apsaimniekošana, tos noganot. Izveidota pirmā lopu ziemas novietne un iegādāts inventārs, kas palīdzēs apsaimniekot projekta teritorijas.

WoodMeadowLIFE

PARKVEIDA PĻAVU ATJAUNOŠANA UN
ATBALSTS TO ILGTSPĒJĪGAI APSAIMNIE-
KOŠANAI IGAUNIJĀ UN LATVIJĀ

WOODMEADOWLIFE

Īsteno: Igaunijas Vides Pārvalde, Latvijas Dabas Fonds, Igaunijas Dabas fonds, Igaunijas Mākslas akadēmija, Igaunijas Dabisko Dzīvotņu Aizsardzības asociācija, Ekoloģiskās Atjaunošanas biedrības Eiropas nodaļa un Tartu Universitāte.

Norises laiks: 2021.-2026.

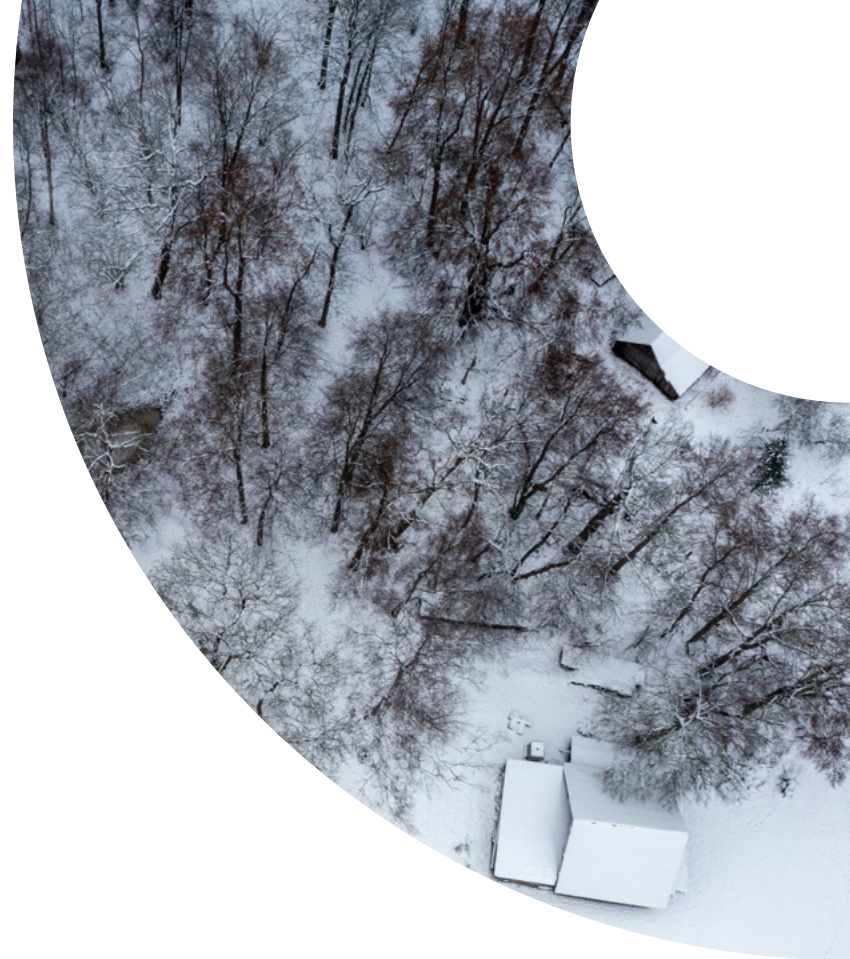

Projekta finansētāji: LIFE programma, Valsts reģionālās attīstības aģentūra un projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

Atjaunot 700 hektārus ES nozīmes aizsargājamās dzīvotnes parkveida pļavas un ganības un izveidot atbalsta sistēmu šo platību ilgtspējīgai apsaimniekošanai. Latvijas Dabas fonds WoodMeadowLIFE ietvaros ir atbildīgs par 200 ha plašu parkveida pļavu un ganību atjaunošanu un to apsaimniekošanas sistēmas izveidi, kā arī par parkveida pļavu un ganību aizsardzības un apsaimniekošanas jautājumu aktualizēšanu Latvijā.

Atjaunojot 200 ha jeb 15-20% no Latvijā sastopamo parkveida pļavu un ganību platībām tiks dots būtisks ieguldījums šīs dzīvotnes aizsardzības stāvokļa uzlabošanai valstī. Atjaunošanas gaitā tiks atsegti jaunos kokos un krūmos ieaugušie senie parkveida ainavas koki, tā palielinot to dzīvildzi un atjaunojot piemērotas dzīves vietas virknei ar senajiem kokiem saistītām ķērpju, sūnu un kukaiņu sugu, bet, atjaunojot aizaugušās parkveida pļavu un ganību lauces un nodrošinot regulāru to apsaimniekošanu, tiks saglabāti dabiskiem zālājiem raksturīgie augi. Savukārt atjaunoto parkveida pļavu un ganību īpašnieki atgūs papildus pļavu vai ganību platības, kuras apsaimniekot pašiem vai kuru apsaimniekošanā sadarboties ar tuvējiem lauksaimniekiem. Projekts sāka darbību 2021. gada novembrī.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- Veikta pirmo potenciāli atjaunojamo vietu atlase un ar četriem zemes īpašniekiem noslēgti sadarbības līgumi 40 ha plašu parkveida pļavu un ganību atjaunošanai aizsargājamo ainavu apvidū “Ziemeļgauja”. Šajās platībās veikta detāla izpēte un atjaunošanas darbu plānošana, iegūtas nepieciešamās atļaujas un saskaņojumi atjaunošanas darbu veikšanai, uzsākti praktiskie atjaunošanas darbi – 20 ha platībā izcirsti nevēlamie koki un krūmi, 16 ha lielā daļā – veikta izcirsto koku un krūmu celmu frēzēšana un ganību aploku ierīkošana, lai 2023. gadā varētu sākt to nogaišanu.
- Lai celtu parkveida pļavu un ganību atpazīstamību, tika rīkotas divas parkveida pļavu un ganību atjaunošanas talkas, kuru laikā novākts atjaunojamo parkveida pļavu un ganību laucēs nopļautais siens, aizvākti koku un krūmu ciršanas laikā uz lauka atstātie zari un ap vecupju malās augošajiem parkveida kokiem aplikti pret bebru grauzumiem pasargājoši sieti.
- Rudenī notika divas putnu būrišu veidošanas talkas, kurās piedalījās 50 Valkas ģimnāzijas skolnieki, izgatavojot putnu būrus, izliekot tos biotopu atjaunošanas vietās un dodoties izglītojošā parkveida pļavu izziņas ekskursijā. Kopējais talku dalībnieku skaits – 89.
- Lai nodrošinātu sekmīgu projekta komunikāciju, 2022. gada nogalē, sadarbībā ar projekta partneriem un komunikācijas speciālistiem no Igaunijas, izstrādāta projekta komunikācijas stratēģija.

ZAĻAIS , BAROMETRS

ZAĻAIS BAROMETRS

Īsteno: Latvijas Dabas fonds, Pasaules Dabas fonds, Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija.

Norises laiks: 2020.-2023.

Projekta budžets: 10 479 977 EUR

Projekta finansētāji: Islande, Lihtenšteina un Norvēģija caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds".

PROJEKTA MĒRĶIS

Uzraudzīt un vērtēt politiskās norises saistībā ar dabas un vides jautājumiem, rosināt diskusijas par dabas un vides problēmām politikas veidotāju vidū un panākt šo jautājumu iekļaušanu Latvijas politikas veidotāju un partiju dienaskārtībā.

Tas ir Latvijā pirmais visaptverošais politisko partiju un politikas lēmumu vērtējums no vides perspektīvas, ko kopīgi īsteno vadošās vides un dabas organizācijas.

2021. GADĀ PAVEIKTAIS

- **2021. gadā notika pašvaldību vēlēšanas.** Lai noskaidrotu, cik “zaļi” ir kandidātu solījumi un cik lielā mērā kandidāti ir apņēmušies īstenot ES Zaļo kursu, projekta vides organizācijas anketēja visus 324 pašvaldību vēlēšanu kandidātu sarakstus. Aptaujas anketa tika balstīta “Zaļā barometra” nospraustajos principos, kuri jāņem vērā politiskajos lēmumos – dabas daudzveidības saglabāšana, tīra vide un ilgtspējīga resursu izmantošana, kā arī klimata pārmaiņu mazināšana, horizontāli to integrējot visās nozarēs. Vairāk nekā pusi no iespējamā “zaļo” punktu skaita saņēma tikai 28 saraksti, daži no tiem – tuvu lielākajam iespējamajam punktu skaitam. Ja klimata un vides kvalitātes mērķu sasniegšana bieži vien sasaucas ar pašvaldību nospraustajiem mērķiem, tad dabas vērtību saglabāšana ir palikusi novārtā, taču liela daļa pašvaldību kandidātu ir apņēmības pilni atbalstīt bioloģisko lauksaimniecību un zaļo iepirkumu.

- Notika divas priekšvēlēšanu politiskās debates “Zaļais Grils” par pašvaldību vēlēšanu sarakstu zaļajiem solījumiem un mērķiem.
- Izveidota podkāstu “Zaļais barometrs” sērija, kurā runājam par vidi, dabu un politiku. Podkāsti pieejami Zaļā barometra [mājaslapā](#).
- Veikta sabiedriskās domas aptauja, lai noskaidrotu Latvijas iedzīvotāju attieksmi pret vides, dabas, klimata jautājumiem un politiku lomām tajos. Aptaujas rezultāti liecina, ka iedzīvotājus uztrauc dabas daudzveidības samazināšanās Latvijā, tomēr tikai trešā daļa iedzīvotāju kādu no 2021. gadā aktīvajām politiskajām partijām uzskata par “zaļu”.
- Sagatavoti regulāri apskati par vides politikas aktualitātēm, kas sniedz iespēju padziļināti iepazīties un būt informētiem par vides politikas jautājumiem.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- **2022. gadā notika Saeimas vēlēšanas.** Lai noskaidrotu, cik lielā mērā partijas ir apņēmušās īstenot ES Zaļo kursu, pirms 14. Saeimas vēlēšanām projekta partneri vērtēja politiskās partijas. Novērtējuma procesa sākumā dabas aizsardzības un vides organizācijas tikās ar visām 13. Saeimā pārstāvētajām partijām (izņemot neatkarīgos deputātus). Sarunu laikā vides organizācijas un politiskās partijas pārrunāja dažādus ar vides un klimata politiku saistītus jautājumus un skaidroja vides organizāciju pozīciju. Pēc tam vides organizācijas nāca klajā ar vides politikas pamatnostādņiem visām politiskajām partijām, kuras aicināja ievērot partiju programmās un rīcībpolitikā.

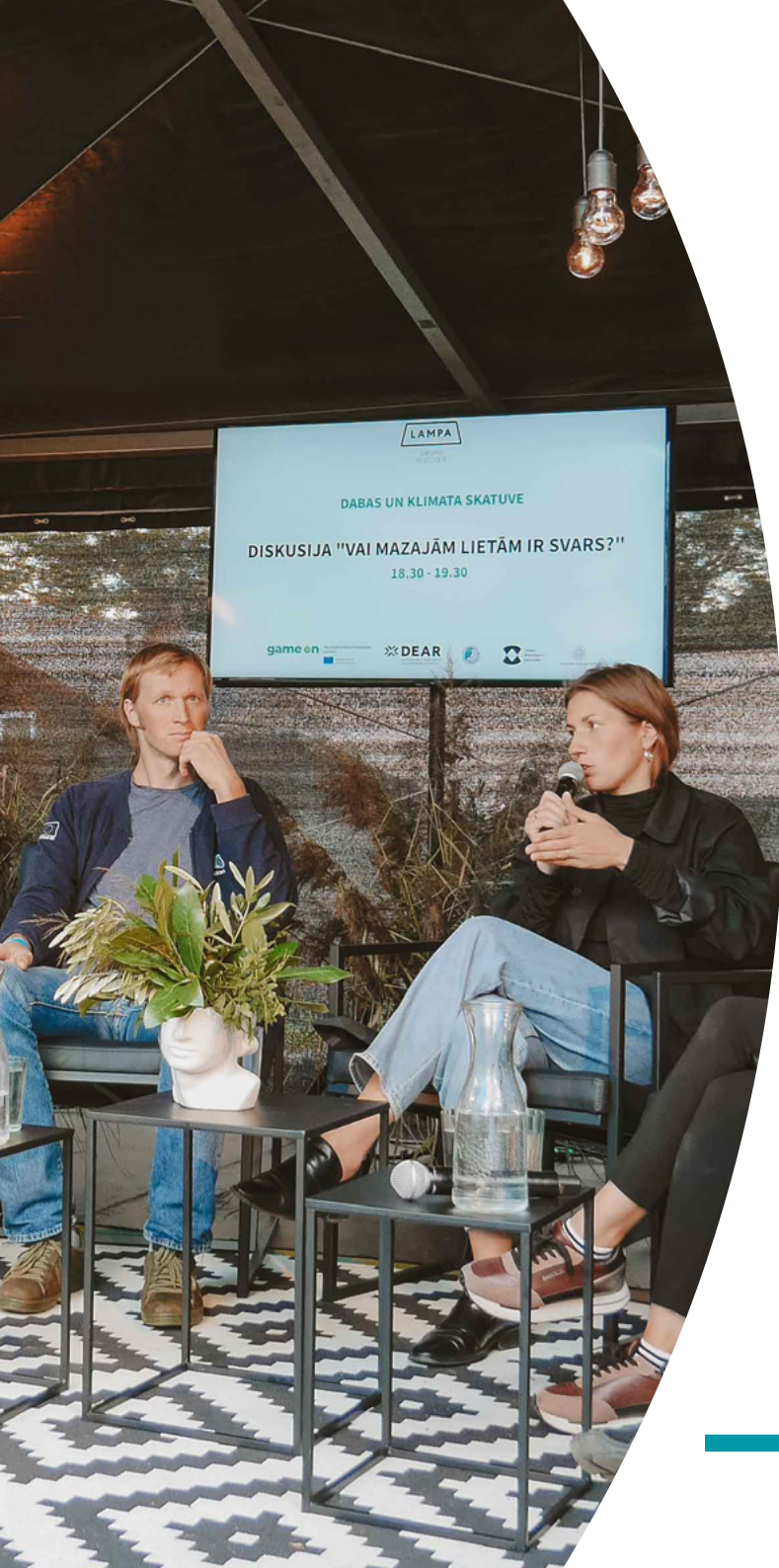
- “Zaļais barometrs” vērtēja deviņas politiskās partijas, kurām saskaņā ar vasaras mēnešu sabiedriskās domas aptaujām ir visreālākās iespējas iekļūt Saeimā, proti, Jauno Vienotību, Nacionālo apvienību, Saskaņu, Attīstībai/Par!, Progresīvos, Latvijas Zemnieku savienību, Latviju Pirmajā vietā, Apvienoto sarakstu un Konservatīvos.
- Partijas tika vērtētas pēc “Zaļā barometra” 2022. gada jūnijā publicētā aicinājuma politiskajām partijām ievērot Eiropas Savienības Zaļo kursu. Dabas aizsardzības un vides organizāciju eksperti vērtēja, cik lielā mērā partiju programmās ir pozitīvas atsauces uz klimatneitralitāti, atjaunīgajiem enerģijas resursiem, aprites ekonomiku, dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību un bioloģisko daudzveidību, kā arī cik lielā mērā partijas un to pārstāvju rīcība parlamentā un valdībā ir veicinājusi vai kavējusi Latvijas virzību un ES Zaļo kursu.
- Balstoties uz minētajiem kritērijiem, “Zaļais barometrs” vērtēja katru partiju skalā no nulles līdz desmit, sniedzot arī kodolīgu partijas vides politiku raksturojošu kopsavilkumu un konspektīvu vērtējumu par galvenajām ES Zaļā kursa jomām. Vērtējums dod iespēju iespēju vēlētājiem pieņemt informētu lēmumu, lai piedalītos 14. Saeimas vēlēšanās.
- Notika četras priekšvēlēšanu politiskās debates “Zaļais Grils”, kurās piedalījās augstāk minēto partiju pārstāvji. Tās tika translētas www.lsm.lv, kā arī projekta īstenotāju mājaslapās un sociālajos tīklos.

- Projekta partneri veica arī “Zaļos testus”, t.i., ekspresintervijas ar 13. Saeimas 43 deputātiem 13. Saeimā. Intervijas tika apkoptas astoņos video stāstos, kas tika popularizēti vides organizāciju sociālo tīklu kontos, kā arī Latvijas Dabas fonda YouTube kanālā.
- Tika ierakstītas 15 podkāsta “Zaļais barometrs” epizodes, kurās runājām par vidi, dabu un politiku.
- Veikta sabiedriskās domas aptauja, lai noskaidrotu Latvijas iedzīvotāju attieksmi pret vides, dabas, klimata jautājumiem un politiku lomu tajos. Aptaujas rezultāti liecina, ka iedzīvotājus uztrauc dabas daudzveidības samazināšanās.
- Sagatavoti regulāri apskati par vides politikas aktualitātēm, kas pieejami mājaslapā www.zalais-barometrs.lv.

“ Zaļais barometrs ir devis iespēju iedzīvotājiem labāk izzināt un saprast politiku un partiju nostāju klimata, vides un dabas politikas jautājumos. Tas ir devis arī iespēju kļūt zinošākiem vides politikā – gan iedzīvotājiem, gan politiķiem. Pirms vēlēšanām Zaļais barometrs kalpoja kā “zaļais kompass” vēlētājiem. Pēc vēlēšanām tas turpina uzraudzīt un analizēt politiku retoriku un pieņemtos lēmumus.

Baiba Vitajevska-Baltvilka, Latvijas Dabas fonda politikas koordinatore

www.zalais-barometrs.lv

GAME ON: NELAUSIM KLIMATA PĀRMAIŅĀM UZVARĒT!

game on | NELAUSIM KLIMATA PĀRMAIŅĀM
UZVARĒT

DEAR
DEVELOPMENT EDUCATION
AND AWARENESS RAISING
supporting global change

Īsteno: Eiropas vides organizācijas – Latvijas Dabas fonds, CEEweb for Biodiversity (Ungārija), Milvus Group (Rumānija), Lietuvas Dabas fonds, Bulgārijas Bioloģiskās daudzveidības fonds, Christliche Initiative Romero (Vācija), Glopolis (Čehija), BROZ (Slovākija), PersonaR Ltd (Ungārija).

Norises laiks: 2019.-2023.

Projekta budžets: 5 346 865 EUR

Projekta finansētāji: ES DEAR programma, Latvijas Republikas kultūras ministrija, projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

Padziļināt jauniešu izpratni par klimata pārmaiņām un to, kā ar individuālām rīcībām iespējams sekmēt ilgtspējīgu un klimatam labvēlīgu attīstību, kā arī aicināt jauniešus iesaistīties “klimata spēlē” – kļūt par klimata aktīvistiem.

2020. GADĀ PAVEIKTAIS

- Augusta nogalē GameOn kopā ar Vides risinājumu institūtu piedalījās [sarunu festivālā LAMPA](#) un divas dienas ar dažādām prāta spēlēm, diskusijām, aktivitātēm, ātrajiem randiņiem un stāvizrādi papildīja [“Dabas un klimata skatuvi”](#).
- Pavasarī projekts GameOn sāka projektu konkursu “Klimata sveiciens: Ideju par klimata pārmaiņu komunikāciju izstrāde un īstenošana”, kurā aicināja piedalīties jauniešu organizācijas, kā arī organizācijas ar pieredzi darbā ar jauniešiem. Konkursa mērķis bija atbalstīt projektus, kas informētu un izglītotu jauniešus par klimata pārmaiņām Latvijā un pasaulē, kā arī iesaistītu tos klimatam draudzīgā rīcībā. Pavisam tika iesniegti 23 projektu pieteikumi, no kuriem atbalstu ieguva biedrības “Zadiņi” pieteikums “ACT NOW – eksperimentālais klimata pārmaiņu teātris”, jaunatnes organizācijas “Protests” projekts “Jaunieši klimatam - jaunieši nākotnei”, biedrības “Piedzīvojuma Gars” projekts “Velo - mans transports” un nodibinājuma “Gaujas nacionālā parka fonds” projekta pieteikums “Ilgtspējīga dzīve klimata balsīm”.
- Sadarbībā ar uzņēmumu “Prāta Spēles” GameOn tiešsaistē rīkoja erudīcijas spēli jauniešiem “Ko es zinu par klimatu?”.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- Seši jaunieši piedalījās pieredzes apmaiņas braucienā uz Šumavas Nacionālo parku Čehijā, lai kopā ar citu valstu pārstāvjiem veiktu kūdrāju restaurāciju. Viens jauniets devās uz putnu gredzenošanas nometni Rumānijā. Abās nometnēs - pieredzes apmaiņas braucienos, jaunieši iepazinās ar klimata pārmaiņu radītajām sekām bioloģiskajai daudzveidībai.
- Projekta vēstneši iepazinās ar klimata taisnīguma konceptu īpašā braucienā uz Gvatemalu, kā arī piedalījās dažādos lobija pasākumos Briselē un Tallinā.
- Jūnijā GameOn piedalījās sarunu festivālā LAMPA, rīkojot ātros randiņus, kur katram apmeklētājam bija iespēja tikties ar vides un klimata aktivistu, dabas aizsardzības profesionāli, politiķi vai pašvaldības darbinieku, lai personiski sarunātos par vides un klimata jautājumiem, motivāciju darboties un ieradumiem vides un klimata labā.
- Gada nogalē GameOn projekta jaunieši organizēja mantu apmaiņas pasākumu “Swapsies” Āgenskalna tirgū, kas bija pieejams ikvienam interesentam. Pasākuma laikā norisinājās darbnīcas, kuru mērķis bija rosināt cilvēkus veidot un iesaiņot Ziemassvētku dāvanas pašu rokām, izmantojot mājās pieejamos materiālus. Ar šī pasākuma palīdzību tika aktualizēti ilgtspējas jautājumi, sniedzot risinājumus, kā katrs var mazināt savu ietekmi uz vidi un klimatu.
- Norisinājās darbs pie pasākumu zaļināšanas rokasgrāmatas, kas palīdzēs organizatoriem rīkot videi draudzīgākus, ilgtspējīgākus pasākumus.

www.climategame.eu

KLIMATA PĀRMAIŅAS – IERAUGI, SAJŪTI, MAINI

Īsteno: Active Youth Association (Lietuva) un Latvijas Dabas fonds.

Norises laiks: 2021.-2023.

Projekta budžets: 1 043 860 EUR

Projekta finansētāji: Vācijas valdības veidotais finanšu instruments EUKI, projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

Palielināt Lietuvas un Latvijas jauniešu izpratni par klimata pārmaiņu ietekmi un piedāvāt veidus, kā atbilstoši rīkoties, izdarot dažādas izvēles.

Projekta ietvaros paredzēts izveidot ceļojošo izstādi par klimata pārmaiņām, sagatavot mācību materiālu vispārizglītošajām skolām un informatīvo/izglītojošo materiālu žurnālistiem. Projekts sāka darbību 2021. gada septembrī.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- Projekta partneri izveidoja ceļojošu izstādi, kas veltīta klimata pārmaiņu tematikai. Izstāde tiek izvietota vairākās Lietuvas pilsētās.
- Projektā ir sagatavoti metodiskie materiāli pedagogiem, kuros vienkārši un saprotami skaidro klimata pārmaiņas, to ietekmi uz dabu un cilvēkiem, kā arī rosina domāt par iespējamajām rīcībām, ko mēs katrs varam ieviest savā ikdienā.

www.klimatomuziejus.lt

BRĪVPRĀTĪGIE DABAS ATJAUNOŠANAI, SADARBĪBA STARP LATVIJU UN PORTUGĀLI

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

Līdzfinansē Eiropas
Savienības Eiropas
Solidaritātes korpus

Īsteno: MONTIS - Associação de Conservação da Natureza (Portugāle) un Latvijas Dabas fonds.

Norises laiks: 01.02.2022.-30.11.2022.

Projekta budžets: 19 328 EUR

Projekta finansētāji: Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra, Eiropas Solidaritātes korpus.

PROJEKTA MĒRĶIS

Veicināt gan sociālo, gan dabas aizsardzības ieguvumu no brīvprātīgā darba. Projektā galvenā uzmanība pievērsta jauniešu izpratnes veidošanai par aktuāliem vides un dabas aizsardzības jautājumiem un iespējām, kādas piedāvā nevalstiskās vides organizācijas, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību.

PROJEKTĀ PAVEIKTAIS

2022. gada vasarā 8 jaunieši no Latvijas un 4 no Portugāles sešu nedēļu garumā veica brīvprātīgo darbu vides organizācijas MONTIS vadībā. Dalībnieki piedalījās dažādos dabas atjaunošanas darbos, lai atjaunotu un saglabātu Portugāles bioloģisko daudzveidību.

Galvenie darbi bija vietējo koku sugu (galvenokārt ozolu) atzarošana un teritoriju atbrīvošana no nevēlamām krūmu sugām; invazīvo sugu, kā dažādu akāciju sugu, apkarošana; aizaugušu dabas taku attīrīšana un atjaunošana. Brīvprātīgie iepazinās arī ar dabas inženierijas piemēriem – aizsprostu veidošana kalnu upē, apguva lietotni bioloģiskās daudzveidības reģistrēšanai un identificēšanai, kā arī iepazinās ar foto-slazdu izmantošanu bioloģiskās daudzveidības fiksēšanai.

"

Man vienmēr ir patīcis strādāt komandā un tieši to šajā brīvprātīgajā darbā bija iespēja darīt! Esmu iemācījies strādāt efektīvāk un kvalitatīvāk, pat dažus augu nosaukumus portugāļu valodā sanāca iemācīties. Ir ļoti forši, ka varu dalīties pieredzē un interesēs ar mana vecuma cilvēkiem. Latvijas Dabas fonds un MONTIS ir savedis kopā divas dažādas tautības un licis mums justies kā vienai lielai ģimenei. Esmu ieguvusi ne tikai draugus, bet arī pieredzi, ko noteikti izmantošu nākotnē. Brīvprātīgā darba pieredze man deva iespēju ceļot un iepazīt citu kultūru, ko ļoti novērtēju. Man patīk ceļot un šis ir viens no piedzīvojumiem, kas man paliks atmiņā visu mūžu.

"

*Elīza Rozentāle stāsta
par savu brīvprātīgā darba pieredzi*

PROJEKTĀ “DABAS SKAITĪŠANA” KONSTATĒTO BIOTOPU DIREKTĪVAS II UN IV PIELIKUMA VASKULĀRO AUGU UN SŪNU SUGU ATRADŅU INVENTARIZĀCIJA UN MONITORINGS

Īsteno: Latvijas Dabas fonds, Dabas aizsardzības pārvalde.

Norises laiks: 01.03.2021.-30.11.2021.

Projekta finansētāji: Latvijas vides aizsardzības fonds.

PROJEKTA MĒRĶIS

- Izvērtēt projektā “Dabas skaitīšana” reģistrētās 1145 Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradnes;
- Veikt sugu monitoringu vai inventarizāciju, sniedzot jaunu un nozīmīgu ieguldījumu DAP pārziņā esošajai dabas datu pārvaldības sistēmai OZOLS;
- Sagatavot jaunu materiālu nākamajam ziņojumam EK par periodu 2019.-2024.

PROJEKTĀ PAVEIKTAIS

- Projektā izanalizēti visi līdz šim reģistrētie Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu dati, kas uzkrāti Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu sistēmā OZOLS – kopā 4770 atradnes, t.sk. projekta “Dabas skaitīšana” laikā reģistrētās atradnes.

- Sadarbībā ar DAP sastādīts 2021. gada vaskulāro augu un sūnu sugu monitoringa un inventarizācijas plāns, iekļaujot gan jaunās atradnes no “Dabas skaitīšanas”, gan jau iepriekš zināmās monitoringa vietas. Apsekošanai dabā atlasītas 1882 vaskulāro augu un sūnu sugu monitoringa un inventarizācijas vietas – apsekojamie punkti.
- Veikts monitorings 12 (no 16) ES direktīvas vaskulāro augu sugām (*Agrimonia pilosa*, *Angelica palustris*, *Botrychium simplex*, *Caldesia parnassifolia*, *Cinna latifolia*, *Ligularia sibirica*, *Liparis loeselii*, *Najas flexilis*, *Najas tenuissima*, *Saussurea esthonica*, *Saxifraga hirculus*, *Thesium ebracteatum*) un četrām sūnu (*Buxbaumia viridis*, *Dicranum viride*, *Hamatocaulis lapponicus*, *Hamatocaulis vernicosus*) sugām.
- 10 augu un biotopu eksperti veica atradņu inventarizāciju vai monitoringu 70 Natura 2000 teritorijās, kā arī 53 atradnēs ārpus Natura 2000 visā Latvijas teritorijā.
- Sagatavoti pārskati par 12 ES direktīvas vaskulāro augu un 4 sūnu sugu stāvokli Latvijā.

EIROPAS PRIVĀTO ZEMJU AIZSARDZĪBAS TĪKLS

Sabiedrības integrācijas
fonds

Īsteno: 18 partneri no 11 Eiropas Savienības valstīm. Latviju pārstāv Latvijas Dabas fonds un Meža īpašnieku biedrība.

Norises laiks: 2020.-2024.

Projekta finansētāji: ES LIFE programma, Sabiedrības integrācijas fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

PROJEKTA MĒRĶIS

Izvērst dažādu privāto zemju aizsardzībai pieejamo mehānismu klāstu Eiropas Savienībā, uzlabot finanšu stimulu un pieejamo finansējumu privāto zemju aizsardzībai. Uzlabot sabiedrības iesaisti privāto zemju aizsardzībā un turpināt iesāktās iniciatīvas, kas veicina sadarbību.

PROJEKTĀ PAVEIKTAIS

Latvijas Dabas fonds aktīvi darbojās divās projekta darba grupās: brīvprātīgo darba un sabiedriskās zinātnes darba grupā, finanšu iniciatīvu darba grupā, kā arī pārstāvēja organizāciju projekta Vadības grupā. Brīvprātīgo un sabiedriskās zinātnes darba grupas tikšanās notika divas reizes mēnesī un šīs darba grupas ietvaros tika izveidota datubāze par brīvprātīgā darba iespējām Eiropas organizācijās un labās prakses piemēri brīvprātīgajā darbā. Notika arī divi starptautiski semināri par darbu ar brīvprātīgajiem. Finanšu iniciatīvu darba grupā uzsākts darbs, lai apzinātu labākos piemērus dažādās Eiropas valstīs.

No 8. līdz 10. decembrim ar projekta partneru atbalstu norisinājās Trešais Globālais Starptautiskā Zemju Aizsardzības Tīkla Kongress, kurā piedalījās arī Latvijas Dabas fonds. Šis pasākums pulcēja vairāk kā 900 dalībnieku no 89 pasaules valstīm. Galvenās kongresa laikā apspriestās tēmas bija finansējums zemju aizsardzībai, politikas plānošana, vadības procesi, zemju apsaimniekošana, kā arī liela mēroga ainavu atjaunošanas un aizsardzības pasākumi.

ZIEMEĻVALSTU PIEREDZES PĀRNESE UZ LATVIJAS NACIONĀLĀ ZĀLĀJU PRODUKTU SERTIFIKĀTA IZVEIDOŠANAI

 Ziemeļvalstu Ministru padomes
birojs Latvijā

Īsteno: Latvijas Dabas fonds, Naturbeteskött (Zviedrija), Cultural Landscape Association (Somija).

Norises laiks: 2021.-2022.

Projekta finansētāji: Ziemeļvalstu Ministru Padome un projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

Pārņemt Zviedrijas un Somijas pieredzi videi draudzīgu un tieši uz zālāju apsaimniekošanas atbalstu vērstu produktu sertifikācijas metožu izveidē, un atbalstīt zālāju produktu zīmola izveidi Latvijā.

PROJEKTĀ PAVEIKTAIS

Projektā tika sagatavoti pieredzes ziņojumi par Zviedrijas un Somijas pieredzi ar dabai draudzīgas liellopu gaļas tirgus veidošanu un nodrošināšanu. Notika Somijas un Zviedrijas ekspertu vizītes Latvijā. Zviedru un somu zemnieki un ar zālāju apsaimniekošanu saistītie uzņēmumi dalījās savā pieredzē par sertifikāciju dabai draudzīgu zīmolu ietvaros. Projektā tapa rekomendācijas Latvijas zālāju produktu zīmola izveidei.

LATVIJAS PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS STIPRINĀŠANA ES ZAĻĀ KURSA UN BIOĻOĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS STRATĒGIJAS IEVIEŠANAI (LIFE LFN4GD)

Sabiedrības integrācijas
fonds

Īsteno: Latvijas Dabas fonds.

Norises laiks: 2021.-2023.

Projekta finansētāji: ES LIFE programma, Sabiedrības integrācijas fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

PROJEKTA APRAKSTS

Projekts fokusējas uz pilsoniskās sabiedrības līdzdalību vienā no galvenajiem Eiropas Zaļā kursa virzieniem – bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas, kas ir pamats dabas un sabiedrības labklājībai. Projekta mērķis – veicināt sabiedrības atbalstu un lēmumu pieņēmēju rīcību ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas 2030. gadam ieviešanai. Stratēģija paredz iesaistīt gan pilsonisko sabiedrību, gan uzņēmējus, gan sociālos partnerus, gan zinātniekus. Projekts atbalstīs šo mērķu sasniegšanu ar konkrētām rīcībām, vairojot uzticību un iesaisti stratēģijas mērķu sasniegšanā, atbildību par dabas daudzveidības saglabāšanu, saziņu un sabiedrības grupu iesaistīšanu. Projekta norise aptver visu Latviju.

urbanLIFEcircles:

**ADAPTĪVA SABIEDRĪBĀ BALSTĪTA
BIOLOĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS
PĀRVALDĪBA PILSĒTU TERITORIJĀS,
LAI UZLABOTU EKOSISTĒMU SAVIENOJAMĪBU
UN VESELĪBU**

Īsteno: Latvijas Dabas fonds, Rīgas valstspilsētas pašvaldība, Tartu Universitāte (Tartu Ülikool), Tallinas Tehnoloģiju universitāte (Tallinna Tehnikaülikool), Biedrība “Rohetiiger”, Nevalstiska organizācija “Kino” (MTÜ Kino), Orhūsas pilsētas pašvaldība (Aarhus Kommun).

Norises laiks: 2022.-2027.

Projekta finansētāji: ES LIFE programma, Valsts reģionālās attīstības aģentūra un projekta partneri.

PROJEKTA MĒRĶIS

Saglabāt, pilnveidot un ilgtspējīgi apsaimniekot zaļo infrastruktūru pilsētās, palielināt bioloģisko daudzveidību, atjaunot un uzlabot ekosistēmu savienojamību un veselību, kā arī sniegt iedzīvotājiem jaunas atpūtas zonas, kur pavadīt laiku un baudīt tajās esošos dabas labumus.

PROJEKTĀ PAVEIKTAIS

Projektā apvienojušās trīs pilsētas – Rīga (LV), Tartu (EE) un Orhūsa (DK). Latvijas Dabas fonda galvenās aktivitātes ir saistītas ar pilsētas pļavu (vismaz 45 teritorijas) izveidošanu un uzturēšanu Rīgā. Pilsētas pļavas tiks veidotas Rīgas pašvaldības zāliena zonās – platās ceļu nomalēs, atklātās teritorijās parkos, skvēros un citās piemērotās vietās. Projekts sāka darbību 2022. gada septembrī.

DABAS NOVĒROJUMU PORTĀLA DABASDATI.LV UZTURĒŠANA UN ATTĪSTĪBA

PASTĀVĪGA INICIATĪVA

PROJEKTA MĒRĶIS

Dabasdati.lv ir dabas novērojumu portāls, kuru 2008. gadā izveidoja Latvijas Dabas fonds un Latvijas Ornitoloģijas biedrība. Šī iniciatīva dod iespēju ikvienam dabas vērotājam iesaistīties sabiedriskajā zinātnē, ar saviem novērojumiem sniedzot pētniekiem vērtīgus datus. Portālā līdz 2022. gadam ir reģistrēts vairāk nekā miljons novērojumu par vairāk nekā 7000 sugām, tos iesnieguši gandrīz 4000 ziņotāji. Portālā reģistrējušies gan cilvēki, kuru ikdienas darbs ir saistīts ar dabu, gan tādi, kuriem dabas vērošana ir hobijs, arī skolēni un studenti. Kā brīvprātīgie portālā darbojas vairāk nekā 20 dažādu nozaru dabas eksperti, nosakot sugas un komentējot novērojumus.

2021. GADĀ PAVEIKTAIS

- Portālā Dabasdati.lv ziņoti 278 718 augu, dzīvnieku un citu savaļas sugu novērojumi.
- Portālam 2021. gadā bija vairāk nekā 6,6 milj. skatījumu, ko veidoja 155 322 interneta lietotāji no 146 valstīm. Gada beigās novērojumu skaits sasniedza 1 260 243.
- Dabasdati.lv bija vidēji 17 106 apmeklētāji mēnesī, liela daļa no tiem – dabas tiešraižu vērotāji.
- Gada laikā portālā reģistrējās 1784 jauni lietotāji. 2021. gada beigās portālam bija 7547 reģistrēti lietotāji.
- Visā portāla pastāvēšanas vēsturē visvairāk ziņoti putnu novērojumi (šajā gadā tie bija 83%, nevienai citai sugu grupai ziņojumu skaits nerasniedza 4%).
- Tāpat kā pagājušajā gadā, visbiežāk ziņotais putns bija žubīte, zīdītājs – stirna, tauriņš – krūkļu baltenis (citrontauriņš), vabole – skujkoku sarkanais koksngrauzis. Biežāk ziņotā sūna, tāpat kā pērn, bija par Gada sūnu izvēlētā – šoreiz līklapu novellija.
- 2021. gadā portālā iezīnotas (vai noteiktas agrāk iezīnotās) 83 līdz šim mūsu valstī neregistrētas sugas: 36 gļotsēņu, 12 sēņu, 10 blakšu, 9 vaboļu, 9 citu kukaiņu, trīs putnu, divas sūnu un divas ķērpju sugas.
- Dati par portālā ziņotajiem īpaši aizsargājamo sugu un invazīvo sugu novērojumiem iesniegti Dabas aizsardzības pārvaldei integrēšanai valsts dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols”, veikta datu eksportēšana uz starptautisko platformu EuroBirdPortal.
- Tiek meklētas iespējas Dabasdati.lv programmatūras uzlabošanai – turpinās sarunas par pievienošanu jau esošai starptautiskai dabas novērojumu platformai.

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- 2022. gadā portālā Dabasdati.lv ziņoti 233 318 augu, dzīvnieku un citu savvaļas sugu novērojumi.
- Portālam 2022. gadā bija ap 3,8 miljoni skatījumu, ko veidoja 110 762 interneta lietotāji no 152 valstīm. Gada beigās novērojumu skaits sasniedza 1,49 miljonus.
- 2022. gadā portālam bija vidēji 11 944 apmeklētāji mēnesī (maksimāli – 16 436 aprīlī), liela daļa no tiem – dabas tiešraižu vērotāji.
- Gada laikā portālā reģistrējās 886 jauni lietotāji. 2022. gada beigās portālam bija 7990 reģistrēti lietotāji.
- Arī šajā gadā putnu novērojumi bija lielā pārsvarā – 80%, otro vietu ieņēma tauriņu novērojumi (5%).
- Tāpat kā pagājušajā gadā, visbiežāk ziņotais putns bija žubīte, zīdītājs – stirna, vabole – skujkoku sarkanais koksngrauzis. Pirmo vietu starp tauriņiem ieņēma cita suga nekā iepriekšējos gados – parastais nātru raibenis. Biežāk ziņotais augs bija par 2022. gada augu pasludinātā Eiropas saulpurene, taču biežāk ziņotā sūna arī šogad bija 2021. gada sūna – līklapu novellija.

- 2022. gadā portālā iezīnotas (vai noteiktas agrāk iezīnotās) 77 līdz šim mūsu valstī neregistrētas sugas: 23 glotsēņu, 17 sēņu, 8 blakšu, 7 ķērpju, 5 vaboļu, 5 naktstauriņu, 4 citu kukaiņu, 4 vaskulāro augu, divas putnu un pa vienai sūnu un zirnekļu sugai.
- Dati par portālā ziņotajiem īpaši aizsargājamo sugu un invazīvo sugu novērojumiem iesniegti Dabas aizsardzības pārvaldei integrēšanai valsts dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols", veikta datu eksportēšana uz starptautisko platformu EuroBirdPortal.
- Portāls turpināja iesaistīties Tartu Universitātes pētnieku organizētajā iniciatīvā gaiļbiksīšu izpētei (<https://nurmenukk.ee/lv>), BIOR organizētajā ziņošanas akcijā par šķēršļiem Latvijas upēs u.c. sabiedriskās zinātnes iniciatīvās.
- Veikti uzlabojumi datu atlasē, galerijas bilžu uzglabāšanā, mobilajās lietotnēs u.c., kā arī datu bāzes sakārtošana.
- Veiksmīgi noslēgušās sarunas par pievienošanos starptautiskai dabas novērojumu platformai "Ornitho", ar kuru plānots noslēgt līgumu 2023. gada janvārī.
- Projekts ar informatīvu stendu piedalījās festivālā "Lampa" 2. jūlijā (sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju).

Portālu kopš 2016. gada beigām atbalsta Latvijas vides aizsardzības fonds.

www.dabasdati.lv

PUTNU TIEŠRAIDES

PASTĀVĪGA INICIATĪVA

Tiešraides tiek nodrošinātas, pateicoties ziedojumiem. Sakarus nodrošina LMT. Tiešraidi no baltā stārķa ligzdas atbalsta AS “Sadales tīkls”.

Latvijas Dabas fonds kopš 2012. gada nodrošina tiešraides no aizsargājamo putnu ligzdām un to vērošana aizrāvusi daudzus cilvēkus visā pasaulē. 2022. gadā skatītāji varēja ielūkoties vienpadsmit putnu ligzdās (līdz šim tas ir lielākais skaits), kā arī zemūdens pasaulē. Šajā gadā pirmo reizi bija iespēja vērot svīru ligzdošanu Cēsu pils tornī iekārtotā būrī, tiešraide tika nodrošināta sadarbībā ar Cēsu pili.

2022. gadā LDF dabas tiešraidēm bija 4,2 miljoni skatījumu. Tāpat kā visos iepriekšējos gados, populārākā bija jūras ērgļu ligzda Durbē ar 1,5 milj. skatījumiem. Vislielākais skatījumu skaits dienā (līdz 30 000) Durbes ligzdai bija no 16. līdz 24. martam, kad tajā risinājās skatītājus satraucoši notikumi, kuru rezultātā ērgļu olas gāja bojā.

2022. gadā 62% skatītāju bija no Latvijas, bet pārējie no citām pasaules valstīm – Polijas, Somijas, Vācijas, Japānas un daudzām citām.

Tiešraides tiek nodrošinātas, pateicoties skatītāju un uzņēmumu ziedojumiem, kas tiek izmantoti tehnikas iegādei, kā arī entuziastu brīvprātīgajam darbam, kas ietver daudzus gājienus mežā, lai kameru sistēmas uzstādītu, veiktu apkopi un remontu.

Tiešraides var skatīties:

[LDF YouTube kanālā](#)

[LDF mājaslapā](#)

[LMT viedtelevīzijā](#)

[Dabasdati.lv](#)

LĪDZDALĪBA DABAS AIZSARDZĪBAS POLITIKAS VEIDOŠANĀ

Latvijas Dabas fonds pastāvīgi iesaistās dabas aizsardzības politikas veidošanā Latvijā, lai uzraudzītu politiskos procesus un nodrošinātu, lai lēmumi tiek pieņemti, ņemot vērā dabas intereses.

2021. GADĀ PAVEIKTAIS

Līdzdalība dabas aizsardzības politikas veidošanā notika projekta “Dabas interešu aizstāvība Latvijas Dabas fonda darbības ietvaros” un citu projektu aktivitātēs, tāpat arī kā brīvprātīgais darbs – dalība konsultatīvajās padomēs, darba grupās u. tml.

LDF aktīvi piedalījās normatīvo aktu un plānošanas dokumentu izstrādē un īstenošanas uzraudzībā:

- Turpinājām darboties Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam Uzraudzības komitejā, kā arī piedalījāmies 5 Zemkopības ministrijas organizētajās Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna izstrādes tematiskajās darba grupās;
- Sniedzām 11 atzinumus par normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem (t.sk. 6 atzinumi tika sagatavoti sadarbībā ar citām vides NVO), kā arī sniedzām priekšlikumus KLP Stratēģiskajam plānam un dabas lieguma Lubāna mitrājs dabas aizsardzības plānam un Rīgas pilsētas un Salaspils novada saistošajiem noteikumiem;
- Sniedzām priekšlikumus Rīgas pilsētas un Salaspils novada pašvaldībām saistošo noteikumu grozījumiem, lai definētu jēdzienu “Pilsētas pļavas” un noteiktu nosacījumus pilsētu pļavu apsaimniekošanai;
- LDF pārstāvji piedalījās Saeimas Vides un klimata apakškomisijas sēdē par pesticīdu ietekmi uz biškopību, bišu populāciju un savvaļas apputeksnētājiem, kā arī grozījumu Aizsargjoslu likumā un Medību likumā izskatīšanā Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas sēdēs;
- LDF pārstāvji piedalījās Ķemeru nacionālā parka, dabas lieguma “Lubāna mitrājs” un Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plānu izstrādes uzraudzības grupu sanāsmēs.

LDF aktualizēja plašākā sabiedrībā vides kvalitātes un dabas daudzveidības saglabāšanas jautājumus:

- Sadarbojāties ar Rīgas apkaimju biedrībām, Rīgas Nacionālo zooloģisko dārzu, Latvijas Universitātes Botānisko dārzu, Rīgas pilsētas un Salaspils novada pašvaldībām, lai ierīkotu un uzturētu bioloģiski daudzveidīgus zālājus ("Pilsētas pļavas") Rīgā un Salaspilī. Ierīkojām 20 "Pilsētas pļavas" un izveidojām "Pilsētas pļavu" teritoriju interaktīvo karti;
- Sadarbībā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību, Pasauls Dabas Fondu un Vides aizsardzības klubu LDF turpinājām diskusiju ar AS "Latvijas valsts meži" par ES nozīmes biotopu saglabāšanu, kopā ar Latvijas Botāniķu biedrību un Latvijas Ornitoloģijas biedrību iestājāties par ES nozīmes purvu biotopu saglabāšanu, kā arī pievienojāties prasībai par bitēm toksisko pesticīdu sulfoksakanola, cipermetrīna un benfluralīna lietošanas aizliegumu;
- Iesaistījāties diskusijā par Mārupītes mežaparka veidošanu Rīgā un izvērtējām izstrādāto Mārupītes mežaparka apsaimniekošanas plānu un saistošo noteikumu projektu, apsekojām Mārupītes mežaparku kopā ar Bierīņu apkaimes biedrības un iedzīvotāju pārstāvjiem, kā arī sagatavojām un iesniedzām priekšlikumus apsaimniekošanas plāna un saistošo noteikumu projekta pilnveidošanai;
- Risinājām vairākas situācijas saistībā ar iedzīvotāju sūdzībām par koku ciršanu, kā arī sniedzām konsultācijas iedzīvotājiem par bioloģiski daudzveidīgu zālāju ierīkošanu un apsaimniekošanu un dažādiem citiem dabas daudzveidības saglabāšanas jautājumiem.

LDF ir pārstāvēts 11 konsultatīvajās padomēs, no kurām aktīvākais darbs noritēja Vides konsultatīvajā padomē un Latvijas Vides aizsardzības fonda konsultatīvajā padomē. LDF aktīvi darbojās Eiropas Vides biroja (EEB) Bioloģiskās daudzveidības, Lauksaimniecības un Likumdošanas darba grupās, kā arī Centrālās un Austrumeiropas NVO darba grupā dabas daudzveidības saglabāšanai (CEE WEB).

2022. GADĀ PAVEIKTAIS

- Aktīvi piedalījāties normatīvo aktu un plānošanas dokumentu izstrādē un īstenošanas uzraudzībā, kā arī aktualizējām plašākā sabiedrībā vides kvalitātes un dabas daudzveidības saglabāšanas jautājumus, tostarp aktīvi darbojāties Vides konsultatīvajā padomē, Latvijas Vides aizsardzības fonda konsultatīvajā padomē un Rāznas nacionālā parka konsultatīvajā padomē.
- Turpinājām darboties Lauku attīstības programmas 2014.-2020. Uzraudzības komitejā (LAP UK) un LDF padomes priekšsēdētājs A.Briedis piedalījās LAP UK dokumentu elektroniskajā saskaņošanā un lēmumu pieņemšanā, viņš kā VKP pārstāvis arī ir deleģēts darbam KLP SP Pagaidu uzraudzības komitejā.
- LDF padomes loceklis J. Ķuze darbojās VARAM izveidotajā darba grupā par kompensāciju sistēmas pilnveidošanu par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos.
- Piedalījāties Vides konsultatīvās padomes atzinumu sagatavošanā par noteikumu projektu "Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika" un informatīvo ziņojumu projektiem "VES parku virs 50MW īstenošanas procedūru optimizēšana" un "Par sauszemes vēja parku turpmāko attīstību valstī".
- Aktīvi iesaistījāties diskusijā par atvieglotas kārtības noteikšanu vēja parku būvniecībai, tostarp LDF pārstāvji piedalījās sanāksmēs VARAM, kā arī Ministru kabineta sēdē un Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas sēdēs.
- Piedalījāties grozījumu Aizsargjoslu likumā izskatīšanā Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas sēdēs.
- Sadarbībā ar Pasaules Dabas Fondu un Latvijas Ornitoloģijas biedrību iesniedzām pieteikumu Satversmes tiesā, apstrīdot grozījumus Ministru kabineta Noteikumos par koku ciršanu mežā, kā arī turpinājām piedalīties 2018. gadā ierosinātajās tiesvedībās, apstrīdot divus Valsts meža dienesta centrālās administrācijas lēmumus par mazā ērgļa aizsardzībai izveidoto mikroliegumu atcelšanu.
- Turpinājām iesaistīties diskusijā par Mārupītes mežaparka apsaimniekošanu Rīgā un piedalījāties tikšanās ar vietējiem iedzīvotājiem un pašvaldības pārstāvjiem.
- Sniedzām priekšlikumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma un Limbažu novada teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas ietvaros.
- Sadarbībā ar Rīgas apkaimju biedrībām, biedrībām "Apeironi" un "Pilsēta cilvēkiem", kā arī Rīgas pilsētas un Salaspils novada pašvaldībām turpinājām uzturēt ierīkotās 20 Pilsētas pļavas, kā arī ierīkojām vēl 10 Pilsētas pļavas Rīgā.
- Risinājām situācijas saistībā ar iedzīvotāju sūdzībām par koku ciršanu, kā arī sniedzām konsultācijas iedzīvotājiem par bioloģiski daudzveidīgu zālāju ierīkošanu un apsaimniekošanu un dažādiem dabas daudzveidības saglabāšanas jautājumiem.

SNIEDZĀM ATZINUMUS PAR

- MK noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā”;
- informatīvā ziņojuma projektu “VES parku virs 50MW īstenošanas procedūru optimizēšana”;
- noteikumu projektu “Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nolikums”;
- likumprojektu “Likums par atviegloto kārtību vēja elektrostaciju būvniecībai enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai”;
- pamatnostādņu projektu “Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam”;
- rīkojuma projektu “Grozījums Ministru kabineta 2020. gada 13. augusta rīkojumā Nr. 435 “Par koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu 2021.–2025. gadam”;
- rīkojuma projektu “Par valsts meža zemes “Bulduri 1117”, Jūrmalā, atsavināšanu”;
- noteikumu projektu “Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums”;
- Eiropas Komisijas lauksaimniecības un vides komisāriem par Latvijas Kopējās Lauksaimniecības politikas stratēģisko plānu.

Latvijas Dabas fonda **misija** ir Latvijas dabas daudzveidības saglabāšana. Lai to īstenotu, Latvijas Dabas fonds darbojas piecos galvenajos virzienos: dabas aizsardzības politika, sabiedrība un dabas izglītība, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas, aizsargājamas sugas un biotopi, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas.

Foto: Latvijas Dabas fonda arhīvs.

www.ldf.lv

 @dabasfonds

 @ldf_lv

 @dabasfonds